

Stockholm 24 februari 2022

Angående skrivelse inför Naturvårdsverkets beslut om licensjakt på gråsäl och knobbsäl samt Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakt på vikare, NV-07612-21, NV-07642-21, NV-07644-21

Djurskyddet Sverige fanns inte med på sändlistan inför Naturvårdsverkets beslut om licensjakt och skyddsjakt på säl men vill inkomma med följande kommentarer.

Djurskyddet Sverige anser inte att licensjakt på vare sig knobbsäl eller gråsäl ska vara tillåten. Jakt från båt eller på säl i vatten kan inte tillåtas då jaktlagens 27§ säger att viltet inte får utsättas för onödigt lidande. Riskerna med denna jakt är enormt stora ur djurskyddssynpunkt.

Innan beslut om någon form av jakt fattas måste Naturvårdsverket inhämta forskning både gällande sälbestånden och sälens påverkan på fisket, samt vilka åtgärder som verkligen görs för att förhindra skador på fiskeredskap och fiskuppfödningssystem. Även forskningsresultat gällande skadeskjutningsfrekvens och möjlighet till eftersök måste inhämtas då jaktformen innebär stora djurskyddsrisiker. Vi anser även att Naturvårdsverket ska väga in de klimatförändringar som pågår och ta i beaktande att havsisarna i Bottenviken minskar. Vikare är beroende av havsisen men även gråsälkutarna har större chans för överlevnad om de föds på is. Om sälpopulationerna minskar på grund av jakt och sälarnas förutsättning för fortplantning samtidigt minskar finns stor risk att sälbestånden i framtiden får svårt att överleva.

1. Skador och övrig påverkan orsakad av säl

Då bifångst av säl är ett problem för både yrkes- och fritidsfiskare borde även dessa vara intresserade av att det läggs mer resurser på skadeförebyggande åtgärder för att undvika att sälarna fastnar i fiskeredskap. Innan beslut om jakt fattas måste resurser sättas in för att förhindra att skador uppkommer.

2. Jakttider samt områden och tid för inventering

Parningsperioden för gråsäl sker i mars/april och det är då inte acceptabelt att förlägga jakttiden där, så som förslaget säger. I det fall ni beslutar om jakt, bör den inte starta tidigare än augusti. Om beslut om jakt på knobbsäl fattas bör jakttiden inledas tidigast i september då nuvarande förslag tangerar sälens parningsperiod i juni/juli och digivningsperiod i augusti. Jakt på vikare bör inte förekomma i januari då det är alltför nära den tid då kutarna föds.

3. Antal säl som får fällas i respektive geografiskt område

Den största anledningen till läget i t.ex. Östersjön är inte sälerna, utan utfiskningen och miljöproblematik¹. Utfiskningen har lett till att sälarna lider av födobrist. Sälforskare oroar sig för en kraftig minskning av gråsäl i vissa områden i Östersjöns skärgård, troligtvis beror denna dramatiska

¹ Costalago, D., Bauer, B., Tomczak, M.T. *et al.* The necessity of a holistic approach when managing marine mammal–fisheries interactions: Environment and fisheries impact are stronger than seal predation. *Ambio* 48, 552–564 (2019)

förändring både på licens- och tjuvjakt, samt utfiskning. Innan detta har utretts och förhindrats är licensjakt på gråsäl inte acceptabelt.

Eftersom rapporteringskravet under 2021 inte omfattat påskjutna sälar utan endast fällda sälar är det inte acceptabelt att beslut om någon sorts jakt fattas innan inventering av sälbestånden är gjord. Inventeringen måste dessutom göras av oberoende myndighet, inte av intresseorganisationer. Jakt på säl sker genom skott i huvudet, vilket är en svår jaktmetod. Jakten sker dessutom från båt, vilket ytterligare försvårar träffsäkerheten. Vi vill påpeka hur viktigt det är att jakt utövas på ett etiskt och säkert sätt, vilket vi inte anser sker gällande säljakt. Skadeskjutna sälar är svåra att göra eftersök på, då de jagas i vatten och därmed sjunker eller simmar iväg. Information om påskjutning ger information om svårighetsgraden av jakten. Detta är viktigt ur förvaltnings- och djurskyddssynpunkt. Det ger även ett underlag för framtida forskning om säljakt, som i och med licensjakten kan komma att öka avseende antalet påskjutna sälar.

Enligt Naturhistoriska riksmuseets rapport² är de årsungar som fälls i bättre hull än de årsungar som hittas som bifångst. Detta gäller både knobbsäl och gråsäl. Detta torde vara en fingervisning om att jakten inte är ett hållbart sätt att bevara populationerna på, utan istället måste åtgärder som förhindrar att sälarna fastnar i nät och dylikt prioriteras. Detta både för de individuella djurens välfärd och skydd samt för yrkes- och fritidsfiskarna.

4. Villkor för skydds jakt på vikare

Vi anser att det inte är acceptabelt att bedriva skydds jakt inom ett område på 200 meter av fiskeredskap eller fiskeuppfödninganläggningar, utan att detta avstånd måste förkortas. Det måste även säkerställas att den individ som gett upphov till skador på redskapen är samma individ som jagas.

5. Annan lämplig lösning

Naturvårdsverket efterfrågar i skrivelsen synpunkter på de andra lämpliga lösningar så som skadeförebyggande åtgärder. Vi vill poängtera att detta borde vara fokus framför beslut om jakt och det måste ställas krav på yrkes- och fritidsfiskare samt fiskuppfödare att använda dessa skadeförebyggande åtgärder. Vi anser att dessa åtgärder måste redovisas av varje person som avser bedriva skydds jakt, innan jakten tillåts.

6. Rutiner för omfattning av bärgning och provtagning

Vi anser att rapportering är av stor vikt, både gällande fällda, men även påskjutna sälar av samtliga arter. Information om påskjutning ger information om svårighetsgraden av jakten. Detta är viktigt ur förvaltnings- och djurskyddssynpunkt. Det ger även ett underlag för framtida forskning om säljakt, som i och med licensjakten kan komma att öka avseende antalet påskjutna sälar.

7. Återrapportering och utvärdering av skydds jakten på vikare och knobbsäl

Vi anser att frågan om vilken effekt skydds jakten har haft på de skador som sälarna orsakar bör omformuleras. Istället borde frågan handla om vilka skadeförebyggande åtgärder som gjorts för att skydda fiskeredskap och fiskuppfödninganläggningar samt de individuella sälarna.

² Naturhistoriska riksmuseet Gråsälsviloplatser i relation till Natura 2000-områden. Rapportering, Ahonen, M och Carlsson, A. (2021)

8. Uppföljning av effekterna av licensjakt

I skrivelsen anges att sälpopulationerna ska ha gynnsam bevarandestatus samt deras påverkan på människans intressen ska vara neutrala eller positiva. Det hade varit av vikt att efterfråga även andra intressen än myndigheternas och fiskerinäringens för att få balans i denna fråga. Sälarnas existens är till stor glädje för allmänheten som rör sig i skärgårdarna.

9. Övrigt

Att tillåta jakt från båt är förkastligt ur djurvälståndsperspektiv. Träffytan på en säl är extremt liten och en båt ligger inte stilla, vilket gör jakten mycket riskabel. Därför anser vi inte att jakt från båt ska tillåtas och inte heller jakt på sälar i vatten. Eftersök ska göras enligt jaktlagens 28§ och vi ställer oss frågande till hur eftersök görs då en säl dyker och flyr efter ett skott. Vi ställer oss även frågande till varför naturvårdsverket väljer att frånga reglerna gällande att endast kulammunition kaliber 1 ska användas och tillåta kulammunition kaliber 2. Inventering av sälbeståndet kan inte göras genom att samla in uppgifter från intresseorganisationer, utan bör istället göras av oberoende part.

Vi har, tillsammans med andra föreningar, nyligen skickat en skrivelse till Naturvårdsverkets generaldirektör med en uppmaning om att införa begreppet djurvälstånd i strategi för svenska viltförvaltning. Säljakten är så pass svår och komplicerad och att göra eftersök på ett skadeskjutet djur i vatten är i stort omöjligt. Sälarna riskerar att utsättas för onödigt lidande och vi anser att Naturvårdsverket ska beakta sälarnas djurvälstånd vid beslut om licens- och skyddsjakt.

För Djurskyddet Sverige,

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare

Anna Lundvall
Sakkunnig

Bilaga:

Yttrande angående djurskyddsrisiker vid jakt på säl i vatten av leg. vet. Johan Beck-Friis